

НЕЗВАНИЧАН ПРЕВОД

Савет
Европске уније

Брисел, 5. јул 2016. године

(ОП. ен)
НЕЗВАНИЧАН ПРЕВОД
10074/16
ELARG 78

УВОДНО ПИСМО

Пошиљалац: Радна група за проширење и земље у процесу преговора о приступању ЕУ
Од: 5. јула 2016. године
Прималац: Одбор сталних представника

Предмет: Преговори о приступању са Србијом - Поглавље 23: Правосуђе и основна
права

Ради припреме следећег састанка Приступне конференције са Србијом, Радна група за проширење и земље у процесу преговора о приступању ЕУ сагласила се око нацрта Заједничке позиције Европске уније о Правосуђу и основним правима.

С обзиром на то и у складу са унутрашњим модалитетима за преговоре са Србијом (док. 17977/13), Одбор сталних представника се позива да усвоји заједничку позицију како је утврђено у Анексу.

Након усвајања од стране Одбора сталних представника, заједничка позиција Европске уније биће доступна Србији пре наредног састанка Приступне конференције.

**КОНФЕРЕНЦИЈА О ПРИСТУПАЊУ
СРБИЈЕ ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ****НАЦРТ ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОЗИЦИЈЕ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ****Поглавље 23: Правосуђе и основна права**

Ова позиција Европске уније заснива се на њеној општој позицији са Конференције о приступању са Србијом (*CONF-RS, 1/14*) и подлеже преговарачким принципима који су усвојени у том оквиру, нарочито:

Сваки став изражен од стране Србије или ЕУ у одређеном поглављу преговора ни на који начин неће прејудуцирати позицију која може бити заузета у односу на друга поглавља;

споразуми постигнути у току преговора о конкретним поглављима, чак и делимични, не могу се сматрати коначним све док се не постигне укупни споразум за сва поглавља;

као и захтевима постављеним у тачкама 23, 24, 28, 42, 43, 44. и 48. Преговарачког оквира.

ЕУ охрабрује Републику Србију да настави процес усклађивања са правним тековинама и њихову ефикасну примену и спровођење, и уопштено да пре приступања развије политике и инструменте што ближе онима у Европској унији.

ЕУ констатује да Србија у својој преговарачкој позицији (*CONF-RS 2/16*) прихвата правне тековине у поглављу 23 које су на снази 1. јануара 2016. године и да ће бити спремна да их примени до дана приступања Европској унији.

1. Правосуђе

ЕУ константује да Србија спроводи Стратегију за реформу правосуђа за период 2013-2018 која треба да се спроводи у складу са Акционим планом за Поглавље 23. ЕУ такође констатује да се препоруке и предложена решења из Функционалне анализе (детална процена коју је спровела Светска банка) огледају у Акционом плану за Поглавље 23. С обзиром на обим реформи, ЕУ охрабрује Србију да редовно извештава о својим резултатима и припреми процену утицаја о томе крајем 2018. ЕУ позива Србију да спроведе све планиране мере без

НЕЗВАНИЧАН ПРЕВОД

одлагања и да издвоји буџет који је довољан за спровођење ових реформи. Најзад, ЕУ позива Србију да осигура учешће свих релевантних заинтересованих страна, укључујући и оних из цивилног друштва и струковних организација који су укључени у дефинисању даљих корака у процесу реформи и надзора над спровођењем реформи.

Независност

ЕУ констатује да је Србија започела припреме за промену Устава 2017. године имајући у виду препоруке Венецијанске комисије и европске стандарде. ЕУ прима к знању привремене мере која је Србија предложила за отклањање главних недостатака пре измене Устава. ЕУ такође констатује да ће се након поменутих измена Устава у Србији извршити измена Закона о уређењу судова, Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава, Закона о судијама, Закона о јавном тужилаштву, Закона о Високом савету судства, Закона о Државном већу тужилаца, као и Закона о Правосудној академији. ЕУ подвлачи да је значајно да Србија припреми ове законске амандмане са највећом пажњом, укључујући кроз консултације са Венецијанском комисијом и укључивањем свих релевантних актера, све у циљу постизања консензуса и већег власништва, како би се касније избегле честе промене и на тај начин осигурала правна стабилност и сигурност. ЕУ такође наглашава да је важно да се у Србији успостави инклузиван процес и да се врше консултације са струковним удружењима и цивилним друштвом. ЕУ охрабрује Србију да прати ове законске промене и утицај које стварају, посебно у контексту отклањања политичког и другог утицаја на правосуђе.

ЕУ констатује да би ове уставне промене такође требало да поставе темеље за будући транспарентан и објективан систем у којем се запослење стиче на основу заслуга. ЕУ такође прима к знању прве кораке која је Србија предузела да се развије фер и транспарентан систем именовања, оцењивања, унапређења или деградације судија и тужилаца и наглашава да је значајно обухватити потребе за обуком у процесу годишње процене. ЕУ наглашава да је важно обезбедити услове у којима се запошљавање, процена и унапређење судија и тужилаца (укључујући и на вишем нивоу) ефективно заснива на јединственом, транспарентном, објективном и национално применљивом критеријуму. Република Србија би требало да покаже у континуитету да је напредовање судија засновано на заслуги и професионализму без политичког уплитања. ЕУ понавља колико пажње придаје потпуно независном правосудном систему.

НЕЗВАНИЧАН ПРЕВОД

ЕУ прима к знању планове Србије и почетне кораке које су предузете у циљу јачања административних капацитета Високог савета судства и Државног већа тужилаца. Србији је наглашен значај обезбеђивања адекватних људских и финансијских ресурса поменутом савету и већу како би били у стању да изаберу своје чланове у складу са утврђеним европским стандардима и да у потпуности преузму контролу над сопственим буџетом. ЕУ подвлачи да би њихов рад требало да има за циљ обезбеђивање ефикасне, транспарентне и свеобухватне судске управе и прима к знању мере која је Србија почела да предузима у том погледу. ЕУ такође констатује да ће правила Савета и Већа бити измењена како би им се дозволило да јавно реагују на покушаје политичког уплитања. ЕУ наглашава да политички утицај над Саветом и Већем отежава испуњење њихове основне дужности која је заштита независности правосуђа. Србија се позива да ефикасно реши проблем ангажовања судија у окружењима која у великој мери чине њихов рад зависним од јавног мњења под утицајем произвољних јавних коментара политичара о раду судова.

ЕУ такође констатује да је Закон о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава предвидео до 31. децембра 2013. године усвајање посебног прописа о српским правосудним институцијама у и за Косово*. До данас, овај пропис још увек није усвојен.

Непристрасност и одговорност

ЕУ прима к знању информације које је пружила Србија у вези са непристрасношћу правосуђа, нарочито тако што се стара о томе да су одлуке суда о насумичности расподеле случајева разјашњене и доследно примењене кроз решења ИКТ система. Потребан је бољи надзор два Савета од стране Инспектората да би се проверила њихова исправна примена. ЕУ наглашава важност тога да Србија покаже доказе о вођењу евиденције у овој области.

ЕУ прима к знању остале мере које Србија предлаже како би се повећала одговорност судија и државних тужилаца, нарочито кроз делотворну примену правила о "сукобу интереса", проверу пријављене имовине, ефикасну примену етичких кодекса, обуку о етици, кроз обезбеђивање делотворног дисциплинског поступка, функционалног имунитета и поступка давања отказа. ЕУ наглашава важност одговарајућих Савета у усвајању планова о интегритету за судије и тужиоце, у организовању тренинга и одговарајућем капацитету за инспекцијски преглед, омогућавајући им да делују по службеној дужности или на основу

* Ова ознака не доводи у питање ставове о статусу и у складу је са Резолуцијом СБУН 1244/99 и Мишљењем МСП о проглашењу независности Косова.

НЕЗВАНИЧАН ПРЕВОД

пријава. ЕУ апелује на Србију да обезбеди правичне и непристране дисциплинске поступке. Она такође позива Србију да обезбеди редован и делотворан надзор примене етичких стандарда у раду судија и да активно промовише етичко понашање у правосудном систему.

Имајући у виду јачање поверења јавности у правосуђе, ЕУ охрабрује Србију да се постара да интегритет постане изричит критеријум у похвалама, унапређивањима и именовањима на више функције. ЕУ позива Србију да успостави евиденцију о доследним и одвраћајућим мерама и њиховој делотворној примени у случајевима доказаних прекршаја.

Професионалност/Стручност/Ефикасност

ЕУ прима к знању информације које се односе на професионалност, стручност и ефикасност правосуђа, нарочито када је реч о мерама које за циљ имају јачање Правосудне академије, имајући у виду знатне потребе за сталном и непрекидном почетном обуком судија, државних тужилаца и правника током наредних година. Она наглашава потребу за опсежном обуком о европском праву. Она је такође нагласила важност јачања независности Правосудне академије. ЕУ позива Србију да ефикасно примени квалитетне механизме преиспитивања како би оценила обезбеђене студијске програме, да обезбеди одговарајућу инфраструктуру, особље и финансијске ресурсе за Академију. Она подстиче Србију да обезбеди одрживо и дуготрајно финансијско решење за Академију, обезбеђујући на тај начин да се њена зависност од донаторске помоћи знатно смањи током времена. ЕУ прима к знању намеру Србије да осигура да део тренинга буду и потребе дефинисане из праксе рада судија и тужилаца.

ЕУ констатује план Србије да обави свеобухватну анализу трошкова и ефикасности правосуђа и приступа правди пре него што узме у разматрање то да ли су потребни даљи кораци у реформи мреже судова. Она такође прима к знању жељу Србије да додатно унапреди инфраструктуру судова, али констатује и то да у ту сврху још није издвојен никакав буџет. ЕУ прима к знању план да се спроведе нова функционална ревизија на крају 2017., односно почетком 2018. како би се проценио утицај до сада спроведених реформи на ефикасност правосудног система. ЕУ би поздравила сличну ревизију за рад тужилаца. ЕУ прима к знању намеру Србије да усвоји средњорочну стратегију за људске ресурсе за правосуђе у 2016-ој, на основу анализа потреба и количине посла и имајући у виду могуће

НЕЗВАНИЧАН ПРЕВОД

будуће измене у структури судова. ЕУ наглашава важност свеобухватне политике о људским ресурсима (за све врсте особља које ради у правосуђу), како би се боље одговорило на потребе правосудног система, ефикасније одговорило на неуравнотежености обима посла и повремено подбацивање у раду, у циљу јачања способности управљања и такве да подстичу суштинску независност и интегритет професије.

ЕУ констатује да Србија примењује програм за смањење нерешених случајева, чији се резултати значајно разликују од суда до суда и прима к знању да су предвиђене даље мере у циљу смањења трајања судских поступака. ЕУ наглашава важност активног учешћа свих заинтересованих страна у решавању питања неефикасности у судским поступцима и озбиљног даљег смањења нерешених судских поступака, што ће бити кључни корак у повећаној ефикасности српског правосуђа. У свом извештају ЕУ наглашава потребу да се даље истражи и промовише употреба различитих алтернативних механизма решења спорова. ЕУ такође прима к знању усвајање новог Закона о извршењу и обезбеђењу и истиче важност његове делотворне примене. ЕУ истиче да је потпуно поштовање и примена судских одлука од кључног значаја за друштво засновано на владавини права.

ЕУ констатује кораке које Србија намерава да предузме како би даље развила електронски правосудни систем, градећи га на већ постојећем аутоматизованом систему управљања предметима. ЕУ наглашава важност обезбеђивања електронског приступа одлукама суда и њиховим образложењима, као и њиховом благовременом објављивању. ЕУ такође наглашава да је за Србију важан развој доброг статистичког система као неопходног алата у управљању правосуђем, укључујући надзор обима посла и приступање потребама за новим особљем. ЕУ прима к знању мере које Србија планира да спроведе како би обезбедила већу усклађеност правосуђа и подвлачи важност ових мера имајући у виду јачање правне сигурности. ЕУ прима к знању посвећеност Србије у надгледању резултата које је на ефикасност судских поступака имала измена Кривичног законика и у спровођењу корективних мера где је то потребно. ЕУ позива Србију да у том смислу такође надзире примену Закона о парничном поступку и Закон о извршењу и обезбеђењу.

Процесуирање случајева ратних злочина на националном нивоу

ЕУ прима к знању ажуриране информације које је Србија дала о спровођењу истражних поступака и суђења за ратне злочине, укључујући и усвајање Националне стратегије за процесуирање ратних злочина у фебруару 2016. године, као и планирано усвајање Тужилачке стратегије за истрагу и процесуирање ратних злочина. Нарочито констатује да кроз ове

НЕЗВАНИЧАН ПРЕВОД

стратегије и акционе планове Србија намерава, између осталог, да се постара да су све приоритетне и озбиљне оптужбе на одговарајући начин истражене, да се суд једнако односи према осумњиченима и да су жртве и сведоци на одговарајући начин заштићени. ЕУ подвлачи потребу за смисленом регионалном сарадњом и добросуседским односима у поступању са ратним злочинима, укључујући и циљ да се избегну сукоби надлежности. Сходно томе, као што предвиђа Резолуција Европског парламента из фебруара 2016, сви нерешени проблеми у том смислу морају бити у потпуности решени. Ратни злочини се морају гонити без дискриминације.

ЕУ истиче да даље напредовање у овој области захтева велику политичку посвећеност и да Србија не би требало да одаје утисак да је било ко изнад закона тиме што ће обезбедити непристрасан однос према случајевима, поверљивост истраге и пропорционалност пресуда. Она подстиче Србију да настави да побољшава квалитет истраге и тиме доводи до бољих резултата истражних тела, укључујући и њихов рад у случајевима високог нивоа на основу командне одговорности. ЕУ ће обратити посебну пажњу на ефекте ових стратегија/акционих планова.

ЕУ охрабрује Србију да усагласи подршку жртвама и сведоцима са стандардима ЕУ и међународним стандардима и да повећа надлежности службе за заштиту сведока и подршку. ЕУ подсећа Србију на правне тековине о правима жртава и позива је да пренесе правне тековине много пре приступања. ЕУ подсећа на то да придаје велику важност сталној конструктивној сарадњи са другим државама у региону, укључујући и сарадњу у погледу несталих лица. Потпуна сарадња са Међународним кривичним судом за бившу Југославију (МКСЈ) и са Механизмом за међународне кривичне судове (ММКС) остаје од основног значаја. Стога ЕУ истиче потребу да Србија у потпуности сарађује са Међународним кривичним судом за бившу Југославију и са Механизмом за међународне кривичне судове (ММКС), укључујући и потпуно прихватање и примену пресуда и одлука МКСЈ.

ЕУ истиче важност видљивог напретка у овој области, не само у интересу правосуђа у Србији, већ и да би се помогао процес помирења, како у Србији, тако и у региону.

2. Борба против корупције

НЕЗВАНИЧАН ПРЕВОД

ЕУ прима к знању правни оквир који се односи на превенцију корупције и борбу против корупције, и посебно на одредбе Кривичног законика, Законика о кривичном поступку, Закона о финансирању политичких активности, Закона о Агенцији за борбу против корупције (АБПК), Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, Закона о јавним набавкама, Закона о приватизацији, Закона о конфискации имовине и о извршењу конфискации итд. ЕУ констатује да је Србија потписница релевантних међународних конвенција и правних инструмената, а нарочито Конвенције УН о борби против корупције. ЕУ прима к знању намеру Србије да процени своју усклађеност са међународним стандардима за борбу против корупције. ЕУ констатује да се још увек очекују амандмани на Закон о Агенцији за борбу против корупције (АБПК) (са циљем да се ојача улога Агенције као кључне институције у борби против корупције) и апелује на Србију да брзо усвоји и спроведе закон.

ЕУ, такође констатује да Србија примењује Националну стратегију за борбу против корупције и Акциони план за период 2013-2018. Координационо тело за имплементацију Акционог плана израђеног на основу Националне стратегије за борбу против корупције је успостављено. Министарство правде пружа административну подршку Координационом телу кроз Групу за координацију (Група). ЕУ прима к знању намеру Србије да повећа надлежности Групе. ЕУ такође констатује да АБПК надзире примену акционог плана и извештава о томе Скупштину. ЕУ позива Србију да посвети посебну пажњу извештајима АБПК, да стално процењује утицај Стратегије и Акционог плана и да предлаже корективне мере уколико је потребно. ЕУ позива Србију да изради доследне и поуздане статистичке податке о корупцији и да их користи у сврху креирања политике.

Превентивно деловање против корупције

ЕУ прима к знању информације које је дала Србија у погледу важећих институционалних мера којима се примењују мере за превенцију корупције, а нарочито АБПК. ЕУ такође процењује кључну улогу Савета за борбу против корупције као саветодавног тела владе у погледу различитих аспеката државне политике о борби против корупције. ЕУ позива Србију да систематски разматра и прати препоруке у погледу политике и налазе истраживања Савета, као и да се конструктивно и редовно ангажује у раду са овом институцијом на свим нивоима.

ЕУ наглашава да Србија треба да осигура делотворни и снажан институционални капацитет

НЕЗВАНИЧАН ПРЕВОД

за спровођење и праћење антикорупцијских мера. У овом контексту, ЕУ констатује посвећеност Србије јачању АБПК у погледу запослених, обуке и опреме. ЕУ подвлачи важност коју придаје осигуравању да Агенција има амбициозан и јасно дефинисан мандат, моћ да делотворно делује, запослене који су технички добро оспособљени и проактиван став. Једнако је важно да је добро повезана са другим релевантним властима и да ужива пуну независност. ЕУ констатује намеру Србије да крајем 2017. године спроведе анализу спровођења новог Закона о АБПК.

ЕУ констатује мандат АБПК да ради на превенцији и санкционисању конфликта интереса, као и верификацији пријава имовине. ЕУ наглашава важност постојања функционалног система за пријаву и верификацију имовине. ЕУ такође подвлачи важност постојања делотворног механизма за превенцију и санкционисање конфликта интереса, укључујући заштиту финансијских интереса ЕУ у погледу додељивања Србији средстава из претприступних фондова и очекивану финансијску подршку ЕУ после приступања. У том смислу, она такође констатује план Србије да обезбеди специјалистичку обуку, семинаре и да изда смернице. ЕУ подвлачи важност континуираног обучавања и подизања свести о важности превенције конфликта интереса на свим нивоима, укључујући редовне процене утицаја.

ЕУ констатује намеру Србије да измени Закон о финансирању политичких партија и улогу АБПК у праћењу његовог спровођења. ЕУ наглашава важност јачања капацитета и независности свих тела одговорних за његово спровођење (нпр. Републичка изборна комисија, Државна ревизорска институција и прекршајни судови). ЕУ подвлачи да финансирање политичких партија и изборних кампања представља посебан изазов за правичност избора и може бити значајан извор корупције. Стога, она наглашава важност пуног и адекватног спровођења закона, укључујући делотворне и одвраћајуће санкције у случају доказаног.

ЕУ констатује план Србије да изврши анализу правног и институционалног оквира за делотворно решавање случајева недозвољеног богаћења и да исти побољша где је потребно. ЕУ такође констатује да је планирана анализа у оквиру измене Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. ЕУ констатује решеност Србије да попуни упражњена радна места у Служби Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о

НЕЗВАНИЧАН ПРЕВОД

личности. ЕУ подвлачи да би делотворно спровођење изричитих одредаба о борби против недозвољеног богаћења и приступа информацијама представљали значајан фактор у борби против корупције и других облика кривичних дела у економској сфери.

ЕУ констатује да је Србија предузела кораке у реформисању државне управе и нарочито прима к знању постојање Стратегије реформе државне управе (2014) и Акционог плана (2015), који међу кључним циљевима имају јачање одговорности и транспарентности и деполитизацију државне управе. ЕУ подвлачи да превенција корупције захтева делотворне линије одговорности, како између различитих институција, тако и унутар сваке од њих, те да руководиоци у институцијама државне управе морају да активно покажу одговорност у руковођењу, укључујући одговорност за превенцију корупције. Стога, ЕУ позива Србију да настави да развија делотворне системе унутрашње контроле у институцијама државне управе са функционално независним органом интерне ревизије (*погледати Поглавље 32 – Финансијски надзор*). ЕУ даље позива Србију да успостави државну управу засновану искључиво на професионалним способностима и резултатима приликом запошљавања, напредовања и отпуштања, укључујући и више руководиоце. Она наглашава важност планираних мера деполитизације и неговања институционалног памћења, специјалистичких знања и етичких вредности. ЕУ додатно наглашава значај редовних обука у области борбе против корупције и активности у погледу подизања нивоа свести посвећених не само државним службеницима већ и грађанима. Она даље подвлачи важност старања о томе да се мере у погледу интегритета делотворно спроводе, а ако не, да се непридржавање пропорционално санкционише.

ЕУ констатује ступање на снагу новог Закона о заштити узбуњивача и да је обучавање у току. ЕУ позива Србију да прати спровођење закона и да настави да улаже напоре на обезбеђивању лаког приступа грађана и службених лица разним механизмима за жалбе. ЕУ констатује да је Србија отпочела предузимање мера на пољу јавних набавки, укључујући измену важећег Закона о јавним набавкама у августу 2015. године, припрему и усвајање новог Закона о јавним набавкама крајем 2017. године и јачање капацитета Канцеларије за јавне набавке. ЕУ подвлачи да је важно да Србија омогући органима административне контроле да делотворно заштите систем јавних набавки од злоупотреба и да осигура да административни, органи полиције и правосудни органи, делотворно воде истрагу и санкционишу неправилности (*погледати такође Поглавље 5 – Јавне набавке*).

НЕЗВАНИЧАН ПРЕВОД

ЕУ констатује да Србија планира да уведе мере за делотворну превенцију и санкционисање корупције у приватном сектору и корупције у приватизационом процесу. Она констатује постојање правних и процедуралних корака и напора на унапређивању транспарентности и одговорности. ЕУ прима к знању чињеницу да Србија предлаже неколико мера за превенцију и борбу против корупције у посебно осетљивим областима, као што су здравство, опорезивање, образовање, полиција, царина и локална самоуправа. ЕУ позива Србију да оцени ефекте које су ове мере оствариле и да, тамо где је потребно, приступи њиховом поправљању.

ЕУ констатује да је Србија предузела мере за укључивање представника цивилног друштва у рад на доношењу закона и стратешких докумената и охрабрује Србију да настави да тражи од организација цивилног друштва да дају свој допринос креирању и праћењу антикорупцијских мера.

Репресивно деловање против корупције

ЕУ констатује да делотворна борба против корупције остаје важан изазов за Србију. ЕУ констатује да Србија планира да изврши измену дела Кривичног законика у глави која се односи на регулисање кривичних дела у области економије, како би извршила усклађивање са стандардима ЕУ, нарочито у погледу кривичног дела „злоупотребе положаја од стране одговорног лица“.

ЕУ подвлачи да је важно да постоје потпуно независна, ефикасна и специјализована тела са добрим ресурсима и опремом, која ће бити задужена за вођење истраге и процесуирање наводне корупције. ЕУ констатује, у погледу тога, да ће Србија извршити анализу организационе структуре, капацитета и моћи државних органа у борби против организованог криминала и корупције, те на основу тога, измени Закон о организацији и надлежностима државних органа у борби против организованог криминала, корупције и других тешких кривичних дела током 2016. године у циљу повећања њихових истражних капацитета.

ЕУ констатује да Србија спроводи Стратегију финансијске истраге и да ће запослити тим економских форензичара у јавним тужилаштвима. ЕУ такође констатује да је Србија посвећена спровођењу препорука које је дала Организација за контролу и спречавање прања новца (тзв. FATF препоруке) и јачању капацитета Одељења за финансијске истраге у Министарству унутрашњих послова. ЕУ констатује да Србија има намеру да стави у употребу

НЕЗВАНИЧАН ПРЕВОД

сигурни електронски систем комуникације, који омогућује заједнички приступ базама података и размену информација између (полициских) агенција, јавног тужилаштва и других релевантних тела. Она изричито тражи од Србије да ближе објасни припремне кораке и буџет за ову ацију. ЕУ подвлачи важност неометане сарадње између различитих агенција и подвлачи да су електронски приступ релевантним базама података и сигурни систем комуникације неопходни инструменти за органе полиције. ЕУ такође подвлачи важност прикупљања и коришћења поузданих статистичких података о корупцији и констатује да Србија планира да предузме кораке у том смислу.

ЕУ наглашава да је једна од кључних ствари генерално у борби против корупције, а нарочито корупције на високим нивоима, да постане видљиво да се против ње систематски и успешно води истрага у полицији и исто тако процесуира у тужилаштву и да истраге таквих кривичних дела увек буду праћене финансијском истрагом. ЕУ наглашава важност проактивне истраге, као и делотворних и одвраћајућих санкција које су у директној пропорцији са тежином кривичног дела.

ЕУ констатује да је Србија решена да усвоји нову законску регулативу о одузимању имовине и успостави и ојача Канцеларију за повраћај имовине (КПИ), која ће такође бити задужена за управљање конфискованом имовином. ЕУ подвлачи важност ових мера у контексту делотворности разоткривања организованих криминалних група и наглашава потребу за адекватним законодавством, додељивањем довољних финансијских и људских ресурса и обезбеђивањем неопходне специјалистичке обуке и опреме КПИ. ЕУ подвлачи важност обезбеђивања неопходне специјалистичке обуке за будућу Канцеларију за повраћај имовине *(погледати такође Поглавље 24 – Правда, слобода и безбедност)*.

ЕУ констатује да ће Србија изменити одредбе о имунитету како би осигурала да оне не угрожавају отпочињање кривичног поступка у случају корупције и других кривичних дела. ЕУ такође прима к знању мере које Србија предлаже за спречавање цурења информација из истраге у медије. ЕУ изричито тражи од Србије да пажљиво прати поштовање ових прописа.

ЕУ подвлачи да ће борба против корупције захтевати напоре у дужем периоду, као део ширег процеса друштвених реформи, којима се постижу промене ставова и које подразумевају чврсту политичку вољу.

3. Основна права

Опште

ЕУ констатује да је Србија пружила информације у погледу основних права и посебно одредаба садржаних у Уставу Србије. Такође констатује да, генерално говорећи, постоји правни и институционални оквир, укључујући чињеницу да је Србија ратификовала низ међународних конвенција и споразума у погледу поштовања ових права. ЕУ констатује да постојећи институционални оквир за праћење заштите основних права укључује Народну скупштину, Канцеларију за људска и мањинска права, Заштитника грађана, канцеларије Заштитника грађана на локалним нивоима, Покрајинског Заштитника грађана, Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности и Повереника за заштиту равноправности. ЕУ такође констатује да у овој области и даље постоје недостаци у практичном спровођењу заштите основних права. Административни капацитет и финансијска средства за спровођење основних права и даље су ограничени. Стога, ЕУ позива Србију да настави да ради на унапређењу ситуације у погледу заштите грађанских и политичких, као и економских, социјалних и културних права, укључујући за лица која припадају мањинама.

Људска права

ЕУ констатује да Србија има намеру да попуни постојећа упражњена радна места и да ојача институцију Заштитника грађана кроз запошљавање 43 службеника (укључујући за остваривање његове улоге као Националног механизма за превенцију тортуре - НПМ), као и покрајинске и локалне службе омбудсмана. ЕУ подвлачи важност постојања независних, професионално оспособљених и добро опремљених институција Омбудсмана. ЕУ подстиче Владу да активно и континуирано пружа јавну подршку релевантним независним институцијама за заштиту људских права. ЕУ охрабрује Србију да делотворно спроводи препоруке *Европског комитета за спречавање мучења и нехуманог или понижавајућег поступања* (КСМ).

ЕУ прима к знању информације у погледу ситуације у *затворима* и другим установама за задржавање и нарочито инвестирања, које је планирано и које је у току, у нове зграде и побољшање услова живота у затворима, укључујући у погледу здравствене заштите и стручног оспособљавања осуђених лица. ЕУ такође констатује да Србија планира обуку запослених и побољшање судског надзора над уживањем права лица лишених слободе. ЕУ даље констатује мере које Србија намерава да предузме за смањење пренасељености у затворима, нарочито кроз коришћење алтернативних санкција. ЕУ такође констатује да Србија предлаже мере за решавање неадекватног поступања током полицијског задржавања.

НЕЗВАНИЧАН ПРЕВОД

ЕУ наглашава потребу да се услови живота у установама за извршење кривичних санкција у потпуности усагласе са европским стандардима. ЕУ подвлачи да је важно осигурати *слободу мишљења, савести и вероисповести* и позива Србију да даље осигура задржавање неутралне позиције државе према унутрашњим питањима верских заједница. ЕУ такође наглашава важност потпуног гарантовања у пракси права на верску службу на мањинским језицима лицима која припадају мањинама.

ЕУ подвлачи важност поштовања у потпуности *слободе изражавања* и независности медија, укључујући заштиту физичког интегритета новинара. ЕУ придаје велику важност томе да се могу видети делотворни резултати после завршетка рада Комисије за разматрање чињеница до којих се дошло у истрагама вођеним поводом убистава новинара. ЕУ констатује постојање превентивних мера за заштиту новинара. ЕУ такође констатује да је Србија пружила информације о побољшању правног и институционалног оквира који гарантује медијске слободе, корацима за постепено укидање државног власништва над медијима и превенцију цурења информација из текућих или планираних кривичних истрага у медије. ЕУ нарочито констатује планирано усвајање Акционог плана за спровођење нове вишегодишње Стратегије развоја система јавног информисања, намеру Србије да успостави Регистар структуре медијског власништва и да прати поштовање Етичког кодекса новинара. ЕУ наглашава важност медијског плурализма и правне и чињеничне заштите независности новинара и подвлачи да слобода изражавања и медија остаје кључни показатељ спремности Србије да постане део ЕУ (*погледати такође Поглавље 10 – Информационо друштво и медији*).

ЕУ прима к знању информације које је Србија пружила у погледу *недискриминације и родне равноправности*, те констатује да Србија спроводи Акциони план за спровођење Стратегије превенције и заштите од дискриминације и да је усвојила у јануару 2016. године нову Националну стратегију и Акциони план за побољшање статуса жена и промоцију родне равноправности за период 2016– 2020. године. ЕУ констатује да Србија планира да измени Закон о забрани дискриминације, који би требало да буде у потпуности усаглашен са правним тековинама Европске уније и о плановима за усвајање новог Закона о родној равноправности.

ЕУ наглашава значај јачања правних мера заштите за *особе са инвалидитетом* у специјализованим установама у складу са међународним стандардима људских права и констатује мере које Србија предлаже. ЕУ позива Србију да обезбеди да специјализоване установе раде у складу са одредбама Конвенције УН о правима особа са инвалидитетом. У том погледу, ЕУ констатује посвећеност Србије да обезбеди адекватну негу и услове живота

НЕЗВАНИЧАН ПРЕВОД

за штићенике и паралелан развој сервиса подршке и неге овим особама у локалној заједници у складу са Конвенцијом, и наглашава да пуна усклађеност са Конвенцијом захтева да Србија инвестира у прелазак на услуге које се пружају на нивоу локалне заједнице и које обухватају особе са инвалидитетом. (*види и Поглавље 19 - Социјална политика и запошљавање*).

ЕУ констатује мере које Србија планира за унапређење заштите деце и јачање *права детета*, укључујући усвајање новог Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела. ЕУ подстиче Србију да посвети посебну пажњу јачању релевантних институција - укључујући путем обуке - и обезбеди бољу сарадњу између правосудног и социјалног сектора када се ради о питањима заштите деце. ЕУ констатује различите мере за подстицање система дечје заштите, укључујући намеру Србије да приоритет да мерама подршке породици када су у питању рањиве групе деце, а посебно унапређењу система хранитељских породица за децу са инвалидитетом. ЕУ позива Србију да успостави правосудни систем примерен деци у складу са европским стандардима и праксом, и констатује предложене мере у том погледу, укључујући текућу обуку.

Процесне гаранције

ЕУ прима к знању намеру Србије да спроведе анализу усклађености националног законодавства са правним тековинама ЕУ и стандардима у области процедуралних мера заштите (права у поступку и права жртве), као и да након тога измени и допуни Законик о кривичном поступку. ЕУ такође констатује да се још увек чека на усвајање планираног Закона о бесплатној правној помоћи. ЕУ наглашава важност успостављања снажног система *бесплатне правне помоћи* обезбеђивањем довољно финансијских средстава за доприношење гарантовању делотворног приступа правди за све грађане, а посебно за рањиве групе у друштву. ЕУ позива Србију да пажљиво прати спровођење овог система. ЕУ прима к знању информације које је обезбедила Србија у погледу права на *ефективан правни лек*, као и њену намеру да измени и допуни нормативни оквир за обезбеђивање правилне примене овог права. ЕУ констатује намеру Србије да оцени степен усклађености свог законодавства са правним тековинама ЕУ у погледу права жртве и да након тога изврши усклађивање свог законодавства. Такође прима к знању план Србије да успостави мрежу услуга широм земље за пружање подршке жртвама, сведоцима и оштећенима у свим фазама кривичног поступка. ЕУ наглашава да Србија треба да обезбеди приступ основном нивоу услуга подршке и да олакша упућивање на организације за пружање помоћи жртвама од стране полиције. ЕУ позива Србију да активно подстиче и прати примену ових права, као и да организује довољан број обука у вези са тим.

Заштита мањина; културна права

ЕУ наглашава значај поштовања и заштите мањина, у складу са критеријумима из Копенхагена. ЕУ констатује правни и институционални оквир у погледу мањина у Србији и позива на делотворно испуњавање националних и међународних обавеза Србије. ЕУ наглашава да планиране измене и допуне Закона о заштити права и слобода националних мањина и Закона о националним саветима националних мањина треба да се изврше у поступку у који су укључене све стране, као и да се обезбеди да се сви секторски закони у вези са тим ускладе са новим законодавством. ЕУ констатује да је Србија у марту 2016. године, у том погледу, усвојила наменски Акциони план на основу процеса који подразумева укључивање представника мањина. ЕУ позива Србију да искористи тај акциони план како би на целој својој територији делотворно спровела препоруке из Трећег мишљења Саветодавног комитета у погледу спровођења Оквирне конвенције Савета Европе за заштиту националних мањина. ЕУ позива Србију да у потпуности спроведе свој Акциони план у вези са Поглављем 23 у области правосуђа и основних права, укључујући наменски акциони план о заштити националних мањина у читавој Србији, где је Србија обухватила мере усмерене ка демократском учешћу, имајући у виду делотворно учешће националних мањина у изборном поступку, адекватну заступљеност у државној служби, прикупљање података рашчлањених по националном принципу, поштовање начела самоодређења, функционисање савета националних мањина (укључујући путем правних корака) и савете за међунационалне односе, међуинституционалну сарадњу, решавање питања злочина из мржње, употребу језика националних мањина, доступност уџбеника и усвајање наменског закона, финансијску одрживост медија, неговање дијалога међу мањинама поштујући политику немешања, адекватност Фонда за националне мањине и приступ верској служби на мањинским језицима.

ЕУ сматра да ће овај план, уколико се доследно и делотворно буде спроводио, у пракси довести до гарантовања заштите права припадника мањина, једнако на територији целе земље. ЕУ нарочито констатује да је што се тиче *образовања*, нови Закон о уџбеницима усвојен у јулу 2015. године и да се њиме омогућава обезбеђивање уџбеника на језицима националних мањина и друге планиране активности усмерене ка подизању квалитета учења мањинских језика и наставе на тим језицима на нивоу основног и средњег образовања. ЕУ наглашава да треба делотворно спроводити законодавство којим се гарантује право на образовање на мањинским језицима. Како је наведено у наменском акционом плану Србије,

НЕЗВАНИЧАН ПРЕВОД

то би требало да обухвати израду наставног плана и програма за учење српског као другог језика, обезбеђивање могућности учења језика националних мањина у школама и обезбеђивање уџбеника за наставу на тим језицима

ЕУ истиче да конзистентно спровођење постојећих законских одредаба о *праву на употребу мањинских језика* у контактима са државним органима на локалном нивоу треба да се обезбеди повећањем одговарајућих административних капацитета уз предузимање мера за повећање свести. Такође, позива Србију да обезбеди *приступ медијима на мањинским језицима*, и да подржи одрживост тих медија обезбеђивањем садржаја на мањинским језицима путем имплементације механизма за суфинансирање пројеката, обезбеђивањем буџетске подршке медијима у својини националних савета националних мањина, као и да повећа садржај на мањинским језицима на Јавном медијском сервису. ЕУ позива Србију да промовише *равноправни приступ верским службама на мањинским језицима између осталог* путем правне анализе прописа и законодавних измена уколико је потребно, као и охрабривањем дијалога међу заинтересованим црквама и другим заинтересованим странама. Најзад, ЕУ позива Србију да предузме мере за обезбеђивање *адекватне заступљености у државној управи* националних мањина успостављањем одговарајућих критеријума за запошљавање у свом законодавном оквиру. ЕУ позива Србију да пажљиво прати спровођење овог акционог плана на свеобухватан и транспарентан начин.

ЕУ констатује нарочито тешку ситуацију када је у питању *ромска* мањина и мере које Србија намерава да усвоји за побољшање ситуације. ЕУ констатује усвајање, у марту 2016. године, Стратегије за унапређење положаја Рома у Републици Србији (2015-2025). Позива Србију да одмах усвоји Акциони план у вези са тим и да обезбеди ефикасно спровођење путем снажне координације свих релевантних тела, и на локалном нивоу, тесну сарадњу са ромском заједницом, као и реалан буџет. Посебну пажњу треба посветити издавању личних докумената, спровођењу мера против дискриминације, обезбеђивању усклађености са међународним стандардима о насилном исељавању, неговању једнаког приступа здравственој заштити, социјалној заштити, образовању и тржишту рада и унапређењу услова становања. ЕУ апелује на Србију да обезбеди мерљиво унапређење ситуације Рома, имајући у виду смањење и најзад нестајање јаза између њих и другог становништва, а посебно у областима попут здравствене заштите, образовања, запошљавања и приступа основним комуналним услугама, као што су вода намењена за људску употребу и струја у кући.

Што се тиче *интерно расељених лица*, ЕУ констатује да Србија предвиђа побољшање услова живота, обезбеђивање трајних стамбених решења, издавање докумената лицима без

НЕЗВАНИЧАН ПРЕВОД

докумената и рад на даљем интегрисању интерно расељених лица у друштво, а посебно оних из најрањивијих група. ЕУ наглашава посебан значај даљег унапређења социјалне и економске интеграције расељених лица.

Мере против расизма и ксенофобије

ЕУ констатује да се ради обезбеђивања адекватног гоњења злочина из мржње, Србија обавезала на измене и допуне Кривичног законика у смислу усклађивања са Оквирном одлуком Савета 2008/913/ПУП од 28. новембра 2008. године о борби против одређених облика и изражавања расизма и ксенофобије кривичноправним средствима, обезбеђивања обуке и подизања свести, као и ажурирања свог Акционог плана за спровођење Стратегије против насиља и недоличног понашања на спортским приредбама (2013 – 2018) у складу са препорукама из једног извештаја о спровођењу. ЕУ наглашава значај решавања питања расизма и ксенофобије путем подизања свести, образовања, помоћу медија итд., као и адекватним одговором на политичком нивоу и нивоу спровођења закона када су у питању расистички инциденти.

Заштита података о личности

ЕУ констатује посвећеност Србије када је у питању усклађеност прописа о заштити података о личности са правним тековинама ЕУ. У том погледу, ЕУ позива Србију да одмах усвоји и имплементира нов Закон о заштити података о личности у складу са правним тековинама ЕУ, укључујући Директиву о приватности и електронским комуникацијама, ради обезбеђивања независности, али и нужних људских ресурса и обуке за Канцеларију Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, као и да уложи напоре у организовање шире обуке да би све релевантне заинтересоване стране биле свесне нових правила када је у питању заштита података о личности.

За све горе наведене области, ЕУ позива Србију да у потпуности призна значај свеобухватног утврђивања политике на основу доказа и најбољег могућег коришћења експертизе цивилног друштва, као и да се ангажује у свеобухватним консултацијама о законодавним предлозима и предлозима политика са цивилним друштвом и другим заинтересованим странама и обезбеди системски приступ информацијама.

* * *

С обзиром на садашње стање у припремама Србије, подразумевајући да, кроз инклузивне консултације са цивилним друштвом и главним заинтересованим странама, као и посредством одговарајућих поступака парламентарне контроле и надзора којима се то адекватно омогућава, Србија треба да настави да остварује напредак у погледу усклађивања са правним тековинама ЕУ (*acquis*) из поглавља Правосуђе и основна права, ЕУ констатује да је неопходно да се испуне следећа *прелазна мерила* пре предузимања следећих корака у преговарачком процесу у вези са поглављем Правосуђе и основна права:

Србија треба да обезбеди делотворно, непосредно и стално праћење спровођења Акционог плана у области правосуђа и основних права кроз јак и мултидисциплинаран механизам, којим се по потреби могу активирати корективне мере, нарочито водећи рачуна о адекватности људских и финансијских ресурса, институционалном капацитету, захтевима за обуке, поштовању утврђених крајњих рокова, стварном дијалогу са цивилним друштвом и адекватном разматрању њихових предлога.

Правосуђе

Србија спроводи своју Националну стратегију реформе правосуђа (2013 – 2018) и Акциони план обезбеђујући потпуну усклађеност са Акционим планом за Поглавље 23. Србија процењује утицај Стратегије крајем 2018. године и по потреби предузима корективне мере. Србија обезбеђује праћење препорука из Функционалне анализе и спроводи нову Функционалну анализу почетком 2018. године.

Србија треба да јача независност правосуђа, а посебно:

Србија усваја нове одредбе Устава, имајући у виду препоруке Венецијанске комисије, у складу са европским стандардима и на основу обимног и свеобухватног процеса консултација. Србија потом мења и допуњује и спроведи Закон о уређењу судова, Закон о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава, Закон о судијама, Закон о јавном тужилаштву, Закон о Високом савету судства, Закон о Државном већу тужилаца, као и Закон о Правосудној академији.

Србија успоставља преглед резултата на путу спровођења правичног и транспарентног система који се заснива на вредновању рада при напредовању судија и тужилаца

НЕЗВАНИЧАН ПРЕВОД

укључујући и запошљавање, као и на вредновању рада и унапређењу судија и тужилаца на основу периодичних процена о успешности њиховог рада (укључујући виши ниво). Србија обезбеђује одговарајући административни капацитет за Високи савет судства и Државно веће тужилаца и обезбеђује им сопствени буџет. Србија успоставља ефикасан механизам који омогућава Високом савету судства и Државном већу тужилаца да реагује против политичког мешања и успостави механизам праћења за пуно поштовање судских одлука, као и уздржавања од јавних коментара када је у питању рад судова који долазе од владиних званичника и политичара.

Србија треба да јача непристрасност и одговорност правосуђа. Нарочито,

Србија успоставља кохерентан процедурални оквир и неопходне ИКТ (Информационе и комуникационе технологије) алате који обезбеђују расподелу предмета методом случајног одређивања у свим судовима и тужилаштвима. Србија обезбеђује да Високи савет судства и Државно веће тужилаца имају алате за праћење расподеле предмета методом случајног одређивања.

Србија обезбеђује да судије буду у потпуности одговорне за обезбеђивање почетних резултата када је у питању коришћење система изјава о приходима и имовини као ефикасног средства за утврђивања необјашњивог богатства, подизања свести о томе и строгој примени правила о сукобу интереса, промовисање и контролу поштовања етичког кодекса, избегавање концепта злоупотреба функционалног имунитета, обезбеђивање редовне инспекције од стране независних инспекцијских тела када је у питању рад судија и тужилаца.

Србија обезбеђује делотворан дисциплинаран систем са свим гаранцијама за правично суђење, правом на побијање одлука и санкција, као и ефикасним извршењем санкција.

Србија треба да унапреди професионализам, стручност и ефикасност правосуђа. Нарочито,

Србија обезбеђује да Правосудна академија усвоји вишегодишњи програм рада, покривајући људске и финансијске ресурсе и даљи развој програма обуке. Србија такође обезбеђује одрживо и дугорочно решење финансирања Правосудне академије, примењује квалитетан механизам контроле и редовно и ефикасно оцењује утицај обуке. Србија обезбеђује да се потребе за обуком вреднују као део вредновања рада

НЕЗВАНИЧАН ПРЕВОД

судија и тужилаца.

Србија врши свеобухватно вредновање рада своје судске и тужилачке мреже, са фокусом на трошковима и расподели средстава, ефикасности, обиму посла и приступа правди пре предузимања било каквих даљих корака у развоју судске и тужилачке мреже.

Србија усваја и примењује стратегију кадровских ресурса за целокупно правосуђе, која води ка мерљивом унапређењу распоређивања обима посла, ефикасности и ефективности правосудног система.

Србија спроводи свој национални програм за смањење броја заосталих предмета, укључујући кроз подстицање употребе разних алтернативних механизма за решавање спорова, и формира иницијалну евиденцију одрживог смањења броја заосталих судских случајева.

Србија усваја и примењује нови Закон о извршењу и обезбеђењу и формира иницијалну евиденцију повећања броја извршења у грађанским и комерцијалним случајевима. Србија прати систем извршења и развија даље мере где је то потребно.

Србија уводи и развија кохерентан електронски портал е-Правосуђа омогућујући систематизовану и аутоматизовану размену информација кроз целокупан судски систем и канцеларије јавних тужилаца, електронску доделу случајева и развијање и коришћење здравих статистичких капацитета (у складу са смерницама СЕРЕЈ-а о правосудним статистикама) како би се, између осталог, омогућило мерење просечног трајања судских поступака. Србија обезбеђује одговарајућу обуку за кориснике система.

Србија обезбеђује квалитативно унапређење конзистентности јуриспруденције, укључујући обезбеђивање лаког приступа за све судове преко електронске базе података и њихову објаву у разумном временском периоду.

Србија треба да унапреди процесуирање случајева домаћих ратних злочина. Нарочито,

Србија делотворно спроводи мере из Националне стратегије у подршци истрагама, гоњењима и пресудама за ратне злочине. Србија истовремено прати примену, процењује њен утицај и ревидира је.

НЕЗВАНИЧАН ПРЕВОД

Србија усваја и ефикасно примењује Тужилачку стратегију за истраживање и процесуирање ратних злочина; Србија прати примену стратегије и процењује њен утицај, кад је то потребно и примерено.

Србија оснажује своја истражна, тужилачка и правосудна тела обезбеђујући проактивнији приступ као и поверљивост истрага, предвиђајући обуке за све нове и тренутне запослене, унапређујући систем за заштиту сведока и подршку жртвама, као и обезбеђујући права жртава и приступ правди без дискриминације;

Србија доказује делотворно спровођење адекватних истрага оптужби и једнак третман осумњичених, не дајући утисак да је било ко изнад закона, без обзира на њихову националност, етничку припадност или да ли се ради о жртвама; Србија обезбеђује иницијалну евиденцију свих истрага, гоњења и пресуда већег броја случајева, укључујући случајеве против осумњичених високог профила, као и случајеве који су прослеђени Србији из МКСЈ. Србија обезбеђује пропорционалност кривичних пресуда и политику кажњавања у складу са стандардима међународног кривичног закона.

Србија остварује конструктивну сарадњу са суседним земљама у откривању и одређивању/утврђивању судбине несталих лица или њихових остатака, укључујући кроз брзу размену информација. Србија остварује значајну регионалну сарадњу и добре суседске односе у решавању питања ратних злочина избегавајући сукобе у погледу надлежности и старајући се о томе да се кривично гоњење за ратне злочине врши без дискриминације. Сва нерешена питања у вези са овим морају се у потпуности решити;

Србија у потпуности сарађује са Међународним кривичним судом за бившу Југославију (укључујући потпуно прихватање и примену свих пресуда и одлука) као и са Механизмом за међународне кривичне судове.

Борба против корупције

Србија примењује Акциони план као део Националне стратегије у борби против корупције за период 2013 – 2018. Стриктно се надгледа примена и предузимање корективних мера када је то потребно. Србија ће спровести процену утицаја својих резултата 2018. године.

НЕЗВАНИЧАН ПРЕВОД

Србија треба да оснажи превентивне мере у борби против корупције. Нарочито,

Србија спроводи свеобухватну процену свог законодавства у поређењу са Правним тековинама ЕУ и Конвенцији УН за борбу против корупције и тамо где је потребно врши измене свог законодавства. Србија прати све препоруке ГРЕКО .

Влада Републике Србије је ангажована у конструктивном односу са Саветом за борбу против корупције, озбиљно разматра препоруке истог и у највећој мери их узима у обзир.

Србија усваја нови Закон о агенцији за борбу против корупције (АБПК) обезбеђујући јој јасан и снажан мандат. Србија обезбеђује АБПК-у сву неопходну независност, пријем адекватних финансијских и кадровских средстава као и обуке уз веома добру повезаност са осталим релевантним органима (укључујући приступ њиховим базама података). Србија обезбеђује да сви органи који не доставе своје извештаје и ускрате сарадњу АБПК за то и одговарају.

Србија обезбеђује иницијалну евиденцију која показује повећање броја уочених и решених случајева конфликта интереса, укључујући и санкције за одвраћање. Србија обезбеђује обуке и врши освешћивање у циљу обезбеђивања што бољег разумевања концепта на свим нивоима.

Србија обезбеђује иницијалну евиденцију ефикасне примене пријаве имовине и систем верификације, укључујући и казнене мере за одвраћање у случајевима неусаглашености као и одговарајуће праћење мера (укључујући и темељне истраге тамо где је то потребно) у случајевима где пријављена имовина не одговара реалном стању.

Србија ради на изменама свог Закона о финансирању политичких активности и ради на оснаживању независности и административних капацитета релевантних надзорних органа, посебно Државне ревизорске институције и Републичке изборне комисије. - - - Србија обезбеђује иницијалну евиденцију адекватне примене закона, укључујући и мере за одвраћање тако где је то потребно.

Србија врши измене свог Закона о слободном приступу информацијама од јавног

НЕЗВАНИЧАН ПРЕВОД

значаја, ојачава административни капацитет канцеларије Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, обезбеђује обуку о руковању приступа захтевима за информације и иницијалну евиденцију унапређеног приступа информацијама, обухватајући, у смислу послова приватизације, активности државних предузећа, поступке јавних набавки, јавне потрошње и донације политичким странкама из иностранства.

Србија ангажује и управља каријерама државних службеника на бази јасног и транспарентног критеријума, са акцентом на вредновање и показане вештине. Србија развија и користи механизам за ефикасну примену Кодекса понашања државних службеника. Србија обезбеђује иницијалну евиденцију примењених санкција у случајевима кршења поменутог Кодекса. Србија обезбеђује спречавање корупције кроз увођење ефикасног интерног система контроле и оснаживања одговорности руководиоца у јавном сектору.

Србија ефикасно примењује нови Закон о заштити узбуњивача и прати његову примену.

Србија примењује и оцењује утицај мера предузетих у циљу смањења корупције у угроженим подручјима (здравствени сектор, порези и царине, образовање, локалне власти, процес приватизације, јавне набавке и полиција), предузима корективне мере где је потребно и организује иницијалну евиденцију могућег умањења степена корупције у наведеним подручјима.

Србија треба да оснажи репресивне мере у борби против корупције. Нарочито,

Србија ради на анализи своје организационе структуре и органа пре измене Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела. Србија посвећује посебну пажњу изградњи капацитета тужилаштва и полиције и обезбеђује неопходну финансијску и кадровску подршку и обуку. У значајној мери се унапређује међуагенцијска сарадња и размена обавештајних података на сигуран и безбедан начин.

Србија успоставља иницијалну евиденцију ефикасних и ефективних истрага

НЕЗВАНИЧАН ПРЕВОД

(укључујући финансијске истраге), гоњења, пресуде и конфискацију имовине у случају корупције, укључујући и случајеве високог профила. Србија примењује политику нулте толеранције цурења информација у вези са планираним или текућим корупцијским истрагама и обезбеђује санкционисање уколико дође то таквих ситуација.

Србија ревидира свој Кривични законик и обезбеђује ефикасан исход у решавању привредних кривичних случајева а посебно у кривичним делима "злоупотребе положаја одговорног лица".

Основна права

Србија треба да оснажи ефикасну примену људских права. Нарочито,

Србија додатно допуњује Закон о заштитнику грађана у циљу оснаживања независности и у складу са међународним стандардима. Србија оснажује институционални капацитет своје структуре Заштитника грађана, укључујући Национални механизам за превенцију тортуре. Србија активно и континуирано пружа јавну подршку релевантним независним институцијама за заштиту људских права.

Србија примењује све препоруке Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања (СРТ) и улаже у побољшање инфраструктуре и услова живота у затворима (укључујући здравствену заштиту), притворским центрима и психијатријским установама. Србија активно ради на смањењу претрпаности и спроводи обучавање и активности у погледу подизања нивоа свести о правима лица у притвору.

Србија у потпуности поштује независност медија, примењујући нулти степен толеранције када се ради о претњама и нападима на новинаре, и ставља приоритет на кривичне истраге кад год се деси такав случај. Србија обезбеђује иницијалну евиденцију напретка у раду „Комисије за разматрање чињеница које су прибављене у истрагама које су објављене у убиствима новинара” укључујући додатне истраге, ефикасна гоњења и превентивне мере за учиниоце.

Кроз примену Стратегије за развој система јавног информисања, Србија предузима активне мере у реформисању свог медијског окружења креирајући тиме охрабрујуће

НЕЗВАНИЧАН ПРЕВОД

окружење за слободно изражавање, засновано на транспарентности (укључујући и власништво над медијима), интегритет и плурализам.

Србија примењује Стратегију и акциони план у борби против дискриминације и усваја измене Закона о забрани дискриминације у складу са правним тековинама ЕУ. Србија обезбеђује адекватан институционални капацитет за њихову примену. Србија пажљиво прати утицаје ова два инструмента - и у погледу пуног поштовања права ЛГБТИ лица – предузимајући корективне мере где је потребно.

Србија усваја нови Закон о родној равноправности и нову Националну стратегију и Акциони план за спречавање и сузбијање насиља над женама у породици и партнерским односима. Србија обезбеђује адекватан институционални капацитет за примену плана као и за примену Националне стратегије и Акционог плана за побољшање положаја жена и унапређивање родне равноправности. Србија пажљиво прати њихов утицај и предузима превентивне мере тамо где је то потребно.

Србија унапређује степен поштовања права детета, с посебним освртом на групу социјално рањиве деце, на децу са инвалидитетом и децу жртве злочина. Србија активно ради на смањењу институционализације у корист повећања броја решења породичне неге. Србија усваја и примењује Стратегију и акциони план за превенцију и заштиту деце од свих облика насиља. Србија успоставља правосудни систем по мери детета, укључујући кроз измене и допуне и спровођење Закона о малолетницима, унапређивање рада Савета за малолетничко правосуђе, обезбеђивање обуку за рад са малолетним преступницима, као и кроз унапређивање алтернативних санкција за малолетна лица и мере за реинтеграцију малолетних преступника у друштво.

Србија унапређује ситуацију са инвалидима, између осталог кроз пуну примену Конвенције УН о правима лица са инвалидитетом и пажљиво прати своје резултате.

Република Србија треба да унапреди усклађеност са правним тековинама ЕУ и међународним стандардима у погледу процесних гаранција. Нарочито:

Република Србија усваја нови Закон о бесплатној правној помоћи и успоставља добро опремљен систем бесплатне правне помоћи. Република Србија врши измену свог

НЕЗВАНИЧАН ПРЕВОД

законодавства (укључујући Законик о кривичном поступку) како би се постигла усклађеност са правним тековинама ЕУ у погледу процесних права и права жртава.

Република Србија пружа потребну обуку и прати спровођење ЕУ компатибилног законодавства по питању процедуралних заштитних мера и предузима корективне мере где је то потребно.

Република Србија треба да појача заштиту мањина и културних права. Нарочито,

Република Србија спроводи свој правни оквир који се односи на права особа припадника мањина, као и „Акциони план за остваривање права националних мањина” у потпуности и тиме доприноси делотворном и једнаком спровођењу препорука Саветодавног комитета Савета Европе о спровођењу Оквирне конвенције за заштиту националних мањина на читавој територији. Нарочито посвећује пажњу области образовања, употреби мањинских језика, приступу медијима и верским службама на мањинским језицима и адекватној заступљености у јавној управи. Република Србија детаљно прати његово спровођење на инклузиван и транспарентан начин, процењује његов утицај до краја 2018. године и извештава о напретку.

Република Србија усваја и спроводи акциони план (који прати нову стратегију) за побољшање услова живота Рома, са посебним нагласком на регистрацију, свеобухватне мере забране дискриминације, поштовање међународних стандарда о принудним иселењима, гарантована социјално-економска права, образовање, здравство, запошљавање и становање, укључујући и приступ основним јавним услугама (вода и струја). Република Србија обезбеђује мерљиво побољшање положаја Рома, смањујући јаз у односу на остатак становништва у горе наведеним областима.

Република Србија побољшава положај избеглица и интерно расељених лица кроз пружање трајних стамбених решења и побољшање животних услова, побољшање њиховог приступа правди путем бесплатне правне помоћи, пружање личних (грађанских) докумената лицима без наведених докумената чиме се обезбеђује њихов потпуни приступ правима и подстиче њихова социјална и економска интеграција.

Република Србија треба да предузме кораке зарад усклађивања домаћег законског оквира са правним тековинама ЕУ и међународним стандардима против расизма и ксенофобије. Нарочито,

Република Србија врши измену свог Кривичног законика како би у потпуности била усклађена са правним тековинама ЕУ, док у пракси осигурава делотворан приступ кривичног законодавства одређеним облицима и изразима расизма и ксенофобије. Република Србија предузима мере усмерене на повећавање толеранције међу грађанима, укључујући кроз обуке и подизање нивоа свести о борби против злочина из мржње, и кроз обезбеђивање делотворне истраге случајева. Република Србија спроводи Стратегију и Акциони план за борбу против насиља и недоличног понашања на спортским приредбама (2013 – 2018).

Република Србија треба да обезбеди усклађивање са стандардима ЕУ о заштити података, нарочито,

Република Србија усваја и спроводи нови Закон о заштити података о личности у складу са правним тековинама ЕУ, прати његово спровођење и предузима корективне мере где је то потребно. Република Србија такође пружа обуку и јача независност, средства и административне капацитете Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности.

За све поменуте области, Република Србија у потпуности признаје и користи предности експертизе цивилног друштва, те стога приступа стварном и систематском дијалогу са цивилним друштвом.

Праћење напретка при усклађивању са и спровођењем правних тековина ЕУ ће се наставити током преговора. Европска унија истиче да ће посебну пажњу посветити праћењу свих специфичних питања која су горе наведена - кроз експертске мисије - у циљу обезбеђивања административних капацитета Републике Србије. У складу са одредбама преговарачког оквира, Комисија указује на своју намеру да предложи ажурирана прелазна мерила када год је то оправдано. У том погледу, све мере да се прилагоди претприступна помоћ се могу предузети само у складу са важећим правилима и процедурама. Посебну пажњу треба посветити везама између овог поглавља и других преговарачких поглавља. Коначна оцена усаглашености законодавства Републике Србије са *правним тековинама ЕУ* и њеног капацитета за спровођење може се вршити искључиво у каснијој фази преговора. Поред свих информација које ЕУ може захтевати у оквиру преговора у овом поглављу, а које треба да буду на располагању на Конференцији, ЕУ позива Републику Србију да редовно пружа писане детаљне извештаје Савету за стабилизацију и придруживање о напретку у спровођењу правних тековина ЕУ.

Имајући у виду сва горенаведена разматрања, Конференција ће морати поново да разматра ово поглавље у одговарајућем тренутку.

Такође, ЕУ подсећа да је у периоду од отварања до затварања преговора могуће усвајање нових *правних тековина ЕУ*.